

Zabava za Borisa

Prešernovo gledališče Kranj in Mestno gledališče Ptuj

Prva drama avstrijskega avtorja Thomasa Bernharda iz leta 1970 je nenavadna: zabava, o kateri govori, se začne šele v tretjem dejanju. Pred tem v dolgem prvem dejanju srečamo glavni junakinji, gospodarico Dobro in njeno povsem podložno služkinjo Johanno. Ker ves čas govori le gospodarica in Johanna komaj zmore izreči kakšno besedo, je prvi del predstave skoraj monolog, v katerem Johanna razpreda o svojem življenju in svojih hotenjih. Ker je brez nog, na invalidskem vozičku, je njeno življenje dokaj statično, ujeta v zaprte in prazne prostore. Dejstvo, da hoče pripadati snobovski eliti visokega meščanstva, jo dodatno osami. V drugem delu spoznamo njenega moža Borisa, ki je prav tako brez nog in na invalidskem vozičku. Pred poroko z Dobro je Boris živel v azilu za pohabljene brezdomce. Poroka z njim je bila za Dobro družbeni projekt, s katerim je želela pokazati svojo dobroto in si pridobiti družbo, ki bi ji lajšala samoto. A Boris se ob njej očitno slabo počuti, je molčeč in žalosten, zato vzdušje ostaja togo in mučno. In ko smo že precej utrujeni od gospodaričinega gostobesedja, mučnega vzdušja in depresije preostalih dveh likov, se rojstnodnevna zabava končno začne.

Zdaj spoznamo Borisove znance in prijatelje iz azila; tudi ti so brez nog in na invalidskih vozičkih. Živahno pripovedujejo o bedi življenja v azilu za brezdomce; v Dobrinem stanovanju ustvarijo dinamiko in akcijo, saj veliko govorijo in se veliko gibljejo po prostoru. Do njih sprva čutimo simpatijo in sočutje, potem pa v drami pride do nepričakovanega tragičnega zapleta, ob katerem se brezdomci razbežijo, ne da bi želeli komur koli pomagati. In v tem kritičnem trenutku ugotovimo, da je

zares dobra in čuteča zgolj služkinja Johanna. Le-ta je tudi edina, ki ima zdrave noge, ki lahko hodi in skrbi za druge. Vsi drugi liki predstavljajo invalidno, nezdravo družbo, ki zastruplja ozračje in onemogoča tako družbeni razvoj kot osebne odnose.

Prepričljiva upodobitev izprijenih, zavrtih in depresivnih likov je za igralce gotovo predstavljala precejšen izziv, najbolj za **Darjō Reichman**, ki je na odru ves čas – je hladna in gostobesedna meščanska dama, pozneje celo kraljevsko opravljena gospodarica pa tudi hlinjeno razigrana nevesta. Njenega moža Borisa igra Simon Šerbinek, ki oblikuje povsem vase zaprt lik, ki pogosto deluje groteskno in trpeče. Imamo vtis, da marsikaj razume in razmišlja, a se morda tudi motimo, saj pred nikomer ne razgali svoje notranjosti. Zelo prepričljiva je **Vesna Slapar** v vlogi Johanne, disciplinirane, hitre in pozorne služkinje, ki mora v sebi zatajiti vse, kar je na njej drugačnega in lepega, da bi se njena gospodarica ob njej ne počutila manjvredno. Dobimo vtis, da vsi liki zelo trpijo, nihče pa si ne zmore pomagati, najti rešitve in poti iz težkih situacij.

Predstavo je režirala srbska režiserka Snežana Trišič, ki je skupaj z dramaturginjo **Marinko Postrak** oblikovala vizualno barvito in izrazito predstavo ter poudarila absurd in grotesknost degenerirane družbe. Avtorica nenavadnih, včasih zelo simbolnih kostumov je Marina Sremac. Branko Hojnik pa je sceno oblikoval kot velik, prazen in zaprt prostor; posebej zanimiva je scena prvega dejanja, kjer sta nastopajoči v prostoru, ki deluje skoraj kot kletka.

Mirjam Novak

otografija: Nada Žgank